INSTANTNÍ RYBIČKY

Anuální halančíci jsou drobné ryby přizpůsobené k životu v každoročně vysychajících, tzv. periodických tůních. Jejich populace v tomto pro ryby nebezpečném prostředí přežívají hlavně díky speciálním jikerným obalům chránícím vlastní embryo před vyschnutím v období sucha. V oblastech s omezenými sezonními srážkami jsou pro halančíky tůně naplněné vodou k dispozici jen po krátkou dobu – v extrému i jen několik týdnů. Tyto ryby se tak líhnou během několika hodin po naplnění tůně (odtud označení „instantní ryby“), a ihned začínají nemilosrdný souboj s časem s jediným cílem, co nejdříve dospět a rozmnožit se.

Text: Milan Vrtílek a Alena Fornůsková, ÚBO AV ČR, v. v. i.
Kresba: Šimon Bryja, student, Gymnázium Třebíč

Někde v Africe během období dešťů...

Kde se tu vzali?!

2 týdny

Hmmm, tratoliště neřesti? S tím musím něco udělat!

Za pár týdnů

Muhehe a je po nich!

Dva týdny stačí halančíkům k dosažení pohlavní zralosti. Takto extrémní věk dospělosti je rekordem mezi obratlovci a ukazuje, čeho může evoluce v těchto extrémních životních podmínkách dosáhnout!

1 týden

Embrya halančíků jsou ve stádiu diapauzy (to znamená výrazné snížení jejich metabolismu na 5-20%) a díky svým speciálním jikerným obalům schopny přečkat ve vyschlém bahně i několik měsíců bez vody.

Vědecký tým Martina Reicharda z Ústavu biologie obratlovců AV ČR, v. v. i., se vydal zkoumat životní cyklus anuálních halančíků přímo do jejich přirozeného prostředí východoafrické savany. Vědci zjistili, že v přírodních populacích dosáhnou tyto ryby dospělosti v neuvěřitelném čase 14 dní. Schopnost rozmnožovat se za tak krátkou dobu může často hrát zásadní roli pro přežití dané populace. Vždyť některé tůně vyschnou i za méně než tři týdny od naplnění!

ÚSTAV BIOLOGIE OBRATLOVCŮ AKADEMIE VĚD ČR
Akademie věd České republiky
Strategie AV21
Špičkový výzkum ve veřejném zájmu
ROZE